

SAMEN
WERKEN AAN
LEEFBARE
KERNEN

DECEMBER 2018

KERNVISIE LEEFBAARHEIDSPAN ONDERDIJK ONDERDIJK VOOR EN MET ELKAAR

AANLEIDING

De gemeente Medemblik heeft het begrip Leefbaarheid hoog in het vaandel staan. Leefbaarheid in de kernen is een speerpunt. Daarom heeft de gemeente aan de Dorpsraad van Onderdijk gevraagd een visie voor de toekomst te maken en deze te voorzien van een ambitie die ook waar te maken is. De rol van de Dorpsraden wordt voor de gemeente meer adviserend. Voor de kern Onderdijk brengen wij gevraagd en ongevraagd advies uit naar de gemeente. De basis voor ons functioneren is dit op de toekomst gerichte visiedocument waarin richting wordt gegeven aan de ontwikkelingen van Onderdijk. Het visiedocument wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Op de langere termijn moet deze visie leiden tot een jaarlijks werkplan dat als leidraad dient voor onze activiteiten. Onze doelstelling is en blijft het opkomen voor de belangen van Onderdijkers en betrokkenheid bij veranderingen in ruimtelijk opzicht.

Vanuit verschillende Dorpsraden is samen met de gemeente en de kernconsulent gewerkt aan een plan van aanpak. Als eerste tastbare aanzet is in de kernen van Medemblik in 2017 een enquête gehouden onder de bewoners om de behoeften te peilen. In deze kernvisie gaan wij op de uitkomsten van de enquête in. Uiteindelijk moet deze kernvisie worden doorontwikkeld tot een werkdocument en prioriteitenplan dat verder tussen Dorpsraad en gemeente wordt besproken.

ONS DORP ONDERDIJK

Geografisch is ons dorp aan de noordzijde begrensd door de Droge Wijmersweg en in het oosten door het IJsselmeerkust. In het zuiden markeren de Kagerdijk en de Boxweide ons dorp en in het westen doet de Markerwaardweg dat.

Onderdijk is een zelfstandige kern in de gemeente Medemblik. Het is van oorsprong, maar ook nu nog, een lintdorp met een mooi dorpshart. In het dorpshart vinden wij onder meer een plein, zitbanken, kerkgebouw, pastorie, dorpswinkel, horeca en kunst. Het lintdorp kent ook veel aftakkingen met woonstraten, camping Vislust, caravanpark de Grootte Vliet en bungalowpark de Vlietlanden. De woningen op de Vlietlanden hebben sinds 2012 de bestemming 'permanent bewoning met recreatief medegebruik'. Sinds 1868 maakte Onderdijk deel uit van de gemeente Wervershoof. In 2012 is deze gemeente opgegaan in de gemeente Medemblik.

Naast een aantal agrariërs werken in het dorp veel zelfstandigen. Ze zijn op diverse gebieden actief. De detailhandel blijft door de geringe aantal inwoners beperkt tot een kleine supermarkt. In de supermarkt bevindt zich ook een postkantoor en is er gelegenheid om geld te pinnen, een koude bakker en een Chinese afhaalwok. De voorziening komt onder andere ten goede aan de ouderen die niet meer zo mobiel zijn. Onderdijk kent een rijk verenigingsleven met veel vrijwilligers.

HISTORIE

Ons dorp moet ooit gesticht zijn door een paar boeren en vissers die zich langs de Zeedijk vestigden. In de loop der eeuwen is Onderdijk uitgegroeid tot een levendig dorp waar wij trots op zijn. Zo rond de 12e eeuw is de hoge Zeedijk aangelegd.

Deze was van belang als waterkerende functie voor de toenmalige Zuiderzee. Pas in 1440 met de aanleg van de Nessedijk verloor de zeedijk zijn functie. Het duurde nog tot 1938 voordat de eerste dijkafgraving van de hoge dijk tot stand kwam. Karakteristiek voor Onderdijk waren de vele bruggen over de Gracht en de Hoge Dijk.

De meeste bewoners verdienden hun geld in de visserij en de agrarische sector.

In de 20e eeuw veranderde veel in Onderdijk. In 1969-1970 was de tweede en tevens laatste afgraving van de Zeedijk. De ruilverkaveling kwam tot stand en er werd een vooroever met natuur- en wandelpaden van Medemblik tot Andijk aangelegd. Voor het transport van de tuinbouwproducten was deze veranderingen een enorme verbetering. Zij hoefden hun producten niet meer de dijk op te brengen. De welvaart diende zich aan.

DEMOGRAFISCHE GEGEVENS

Kerngegevens kerkdorp Onderdijk

Het kerkdorp Onderdijk telt op 1 januari 2018 1729 inwoners. Hiervan zijn 919 man en 810 vrouw. Het aantal inwoners per vierkante kilometer bedraagt 396. De leeftijdscategorie 45 tot en met 64 jaar is met 555 het meest vertegenwoordigd. Onderdijk telt 730 huishoudens. De adresdichtheid 182 per vierkante kilometer. Het dorp heeft een oppervlakte van 496 hectare, waarvan 422 hectare land en 74 hectare water. De verwachting is dat Onderdijk de komende decennia groeit met 100 inwoners.

DE DORPSRAAD EN DE BEWONERS

De Dorpsraad komt op voor de belangen van de Onderdijker bevolking. Leefbaarheid wordt voor een groot gedeelte bepaald door de eigen inwoners. De (ver)binding tussen inwoners, het trots zijn op je kern en het vertrouwen hebben in de verantwoordelijkheid van onze inwoners zijn daarbij de uitgangspunten.

Onze legitimatie is de bestuurlijke vertegenwoordiging van diverse geledingen in de Dorpsraad. Wij denken aan ouderen, jongeren, clubs/verenigingen. Naast reguliere openbare vergaderingen houden wij tenminste één openbare jaarvergadering waarin het functioneren en de samenstelling van de Dorpsraad op de agenda staat. Met uitnodigingen en notulen via de Week In Week Uit houden wij de inwoners van Onderdijk op de hoogte over het reilen en zeilen van de Dorpsraad. We beschikken ook over een website en Facebook-pagina.

DE ENQUETE

In samenwerking met de gemeente en de overige kernraden van Medemblik is een enquête opgezet. Doel hiervan is de mening van dorpsbewoners te peilen over zaken die nu en in de toekomst de samenwerking van de dorpen met de gemeente bepalen. De enquête is in mei 2017 onder een representatieve groep bewoners verspreid. De onderzoeksresultaten zijn vastgelegd in een factsheet (zie bijlage). In de enquête waren vragen opgenomen op het gebied van leefbaarheid, wonen, voorzieningen, participatie en zorg. In Onderdijk zijn 658 bewoners uitgenodigd om de vragenlijst (schriftelijk of online) in te vullen. Van hen hebben 177 meegedaan aan het onderzoek. Dit is een respons van 27 procent. Onderstaand zijn de resultaten per onderzoeksgebied weergegeven. Over het algemeen kan worden gesteld dat ruim negen van de tien inwoners het (zeer) prettig vindt in Onderdijk te wonen. Het minst tevreden zijn de inwoners over het harde rijden en het zware verkeer.

Door de Dorpsraad van Onderdijk is in begin mei 2018 een aanvullende enquête opgezet die via de Week In Week Uit en Facebook is verspreid. De vragenlijst is door 57 huishoudens ingevuld. Tijdens een bewonersavond op 30 mei 2018 zijn de resultaten van beide enquêtes gepresenteerd. De uitkomsten zijn gebundeld en op de website van de Dorpsraad te bekijken. Woningstichting Het Grootslag was ook aanwezig. De woningstichting ziet Onderdijk als een zogenaamd woondorp met kwaliteit en goede voorzieningen. Bij eventuele nieuwbouw doet Het Grootslag de toezegging sociale huurwoningen te realiseren.

DE ENQUETE NADER BESCHOUWD

BETROKKENHEID MET HET DORP

Ruim negen van de tien inwoners vinden het (zeer) prettig wonen in Onderdijk. Inwoners zijn het meest positief over hun eigen woning. Het minst zijn ze te spreken over de verkeersveiligheid. Dit sluit aan bij de algemene gemeenschapszin die op het platteland gebruikelijk is. Het blijkt dat inwoners vooral positief zijn over de betrokkenheid van bewoners, de natuur en de rust. Ook participatie bij de verschillende verenigingen is hoog te noemen. Meer dan 70 procent van de inwoners geeft aan lid te zijn van één of meer verenigingen, 57 procent is actief als vrijwilliger. Door deze verbanden ontstaat ook verbondenheid. In Onderdijk mist 29 procent van de inwoners een belangrijke voorziening in de woonomgeving. Het gaat vooral om openbaar vervoer naar stations in Hoorn en/of Hoogkarspel. Ook wordt een pinautomaat als gemis gezien. Van onze inwoners mist 23 procent een uitgaansvoorziening.

WONEN EN WONINGBOUW

Uit de enquête blijkt dat ruim zes op de tien inwoners zeggen dat zijn/haar woning geschikt is om tot op hoge leeftijd te bewonen (eventueel met kleine aanpassingen.) . Van de respondenten wil 44 procent binnen vijf jaar verhuizen, het liefst naar een bestaande koopwoning. Zo'n 49 procent van de inwoners die hebben gereageerd is geïnteresseerd in nieuwbouw (koop). Een betaalbare starterswoning (koop) heeft de interesse van 10 procent; 17 procent geeft aan te willen huren. Op de vraag wat de onder-vraagden een geschikte plek vinden voor woningbouw komt voornamelijk de locatie naast de Schuitvaerder richting Wervershoof naar voren. Diversiteit van de woningen is van belang om voor elke leeftijdsgroep een aantrekkelijke kern te blijven. Op dit moment worden dertig huizen gebouwd in de tweede fase Schuitvaerder. Deze woningen zijn allemaal verkocht.

ZORG: 'ONDERDIJK VOOR ELKAAR'

Vijf jaar geleden is het initiatief genomen voor 'Onderdijk voor elkaar'. Het project voorziet in hulp gericht op zorg en welzijn. De hulp wordt geboden door vrijwilligers voor inwoners van Onderdijk. Er worden ongeveer twintig activiteiten aangeboden. Er is een lange lijst vrijwilligers. Er wordt samen gewerkt met de kerk, Zonnebloem en Wijkteam-Oost. De hulpvraag vertoont de laatste jaren een stijgende lijn.

VERENIGINGEN

Onderdijk heeft een bloeiend verenigingsleven, waarbij voetbalclub Strandvogels de grootste is. Ook verenigingen op het gebied van biljarten, muziek, historie, welzijn ouderen, beweging voor ouderen, kaatsen, ijsclub, mannenclub, chill-in en ringlingclub (voor de jeugd) zorgen voor veel activiteiten.

De jaarlijkse kermis en de voetbaltoernooien zijn hoogtepunten in het sociale leven van Onderdijk. De diverse clubs en verenigingen vormen een kracht die wij graag in onze dorpsgemeenschap willen behouden. Het is daarbij goed dat wordt samengewerkt met naburige kernen. De clubs en verenigingen moeten zelf hun richting kunnen bepalen. Veel verenigingen kennen een bovenlokaal karakter.

DORPSHUIS

Centraal in het sociale leven staat Dorpshuis 'de Onderdijk'. Het Dorpshuis fungeert als het thuishonk voor verenigingen en clubs. Uit de enquête blijkt dat driekwart van de inwoners het dorps huis wel eens bezoekt. Met een vaste beheerder vervult het dorps huis op vele terreinen een belangrijke en sociale functie. Het is een belangrijke basisvoorziening, waar ook activiteiten van buiten de dorpskern worden ingevuld. Ook het zestig leden tellende operakoor Westfriesland Cantat houdt haar wekelijkse oefenavond in het dorps huis. Wij willen zeker geen gesloten gemeenschap zijn. Initiatieven vanuit de bevolking voor (dorps)activiteiten juichen wij toe. De jaarlijkse gemeenschapsveiling zorgt ervoor dat specifieke zaken voor de kerk en de verenigingen gerealiseerd kunnen worden.

SCHOOL

Basisschool 'Gerardus Majella' is onderdeel van SKO West-Friesland die meer scholen in de regio beheert. De school telt op dit moment 123 leerlingen. Een prognose leer dat de komende jaren een schommeling is te zien tussen de 115 en 125 leerlingen. Op lange termijn blijft het belangrijk dat goedkope starterswoningen worden gebouwd om de continuïteit van de school en ook de financiering van het dorps huis te waarborgen (gymzaal, locatie en buitenschoolse opvang).

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Qua recreatie is er een midgetgolfbaan, boerengolf en speeltuin 'de Neshoeve'. Ze komen de leefbaarheid ten goede. De speeltuin is een waardevolle voorziening die goed bezocht wordt, zelfs door kinderen uit de verre omtrek. Wij willen geen verdere uitbreiding van onze recreatieparken. Eigentijdse aanpassingen zijn goed, maar stedenbouwkundig moeten de bestaande parken ondergeschikt blijven aan het plattelands karakter van de kern.

In ruimtelijke zin willen wij het open karakter in onze kern behouden. Onze landschappelijk en recreatief ingerichte omgeving met daarnaast goede vaarverbindingen naar Oostwoud, Medemblik, De Groote Vliet en de omliggende dorpen zijn uiterst waardevol. Met de wandel-, fiets- en vaarroutes zijn wij een uiterst aantrekkelijke kern voor onze eigen inwoners en recreanten. Het Nesbos willen wij graag beschikbaar houden voor openluchtrecreatie (geen verstening).

Openbaar vervoer wordt zeer op prijs gesteld. Daarom zijn wij blij met de buurtbus en willen wij die graag behouden.

De kerk is al bijna honderd jaar het middelpunt van het dorp. Door een teruglopend aantal kerkgangers dreigt de kerk samen met de buurtkerken te verdwijnen. Of de kerk behouden kan blijven voor culturele doeleinden is nog maar de vraag. Die discussie heeft nog niet plaats gevonden.

VERKEERSVEILIGHEID

Uit de vragenlijst die is verspreid onder de inwoners van Onderdijk blijkt dat verkeer de grootste zorg in het dorp is. Met name de kruising van de Dirk Bijvoetweg/Zeedijk is een zorgenkindje. De laatste jaren is de verkeersdrukke volgens de bewoners toegenomen, waardoor vaak onveilige situaties ontstaan. Ook is de kruising op dit moment een veelgebruikte route voor zwaar vrachtverkeer. Verder wordt vaak te hard gereden over de Zeedijk. Door de gemeente is in begin 2018 over dit onderwerp een bewonersavond georganiseerd. Er is onderzoek gedaan naar eventuele oplossingen. De Dorpsraad wil graag participeren in dit traject.

De inwoners constateren dat vaak hard wordt gereden op de Dirk Bijvoetweg, vanaf de Markerwaardweg richting het centrum. Mede door deze hoge snelheden op de kruising van de Schuitvaerder/Dirk Bijvoetweg leidt dit tot onveilige situaties. Vanuit de gemeente, Hoogheemraadschap en de Dorpsraad is hier begin 2018 actie op ondernomen vanwege geplande werkzaamheden aan de Dirk Bijvoetweg. Als ander belangrijk thema wordt de veiligheid op het water genoemd: er wordt te snel gevaren.

VEILIGHEID

De veiligheid binnen het dorp wordt als positief ervaren. Het enige minpunt is dat eigenlijk ieder jaar een korte golf van woninginbraken en diefstal van buitenboordmotoren plaatsvindt. Binnen de kern Onderdijk is door inwoners een WhatsApp groep opgericht die de veiligheid moet verhogen in het dorp. Eventuele verdachte situaties kunnen in deze chatgroep worden gedeeld, zodat meer buurtbewoners de situatie in de gaten kunnen houden. De inwoners van Onderdijk zijn terughoudend in het bellen van de politie bij verdachte situaties. Doordat vaak niets bekend is, is de politie om die reden minder zichtbaar in ons mooie dorp.

DE TOEKOMST VAN ONDERDIJK

Als het gaat om voorzieningen willen de inwoners in ieder geval behouden wat er nu nog is. In Onderdijk zijn de inwoners in het algemeen positief over de leefbaarheid en de kwaliteit van leven in het dorp. Er is echter wel een aantal aandachtspunten die in samenwerking met gemeente en derden moeten worden opgepakt. Belangrijkste thema binnen het dorp en de Dorpsraad is en blijft de huisvesting. Het gemis aan betaalbare starterswoningen is een serieus probleem. Hierop moet een antwoord op worden gevonden. Jonge mensen moeten in Onderdijk kunnen blijven wonen. Voor de toekomst van het dorp en het in stand houden van het voorzieningenniveau (school, dorpshuis, detailhandel en verenigingen) is het essentieel op termijn nieuwe bestemmingsplannen vast te stellen.

WIE PAKT HET OP

De Dorpsraad is van mening dat bovenstaande punten gezamenlijk moeten worden opgepakt. Bij veel onderwerpen zijn inwoners, plaatselijke verenigingen, gemeente en andere partijen zoals Hoogheemraadschap, Waterschap, Recreatieschap en Woningbouwverenigingen belangrijk.

CONCLUSIE

Het blijkt dat het merendeel van de inwoners redelijk tot zeer tevreden is over het wonen in Onderdijk. Als het gaat om voorzieningen wil men in ieder geval behouden wat er nu nog is.

UITVOERINGSAGENDA

Wij willen de komende tijd in ieder geval aan de slag met de volgende onderwerpen:

Onderwerp	Welke termijn	Doelstelling
Verkeersveiligheid	Kort	Het aanpakken van de toegangsweg Schuitvaerder, T-splitsing Zeedijk/Dirk Bijvoetweg en hardrijdend verkeer.
	Middel	Het aanpakken van vrachtverkeer door de kern Onderdijk.
	Kort	Volgende zomer (2019) extra politiepersoneel op De Grootte Vliet vanwege overlast hard varende boten.
Woningbouw	Kort/Middellang	Het vaststellen van een nieuwe locatie om nieuwbouw te realiseren en bestemmingsplan wijzigen.
	Kort	Monitoren waar binnen de kern Onderdijk behoefte is aan woningen.
Leefbaarheid	Kort	Pinautomaat in het dorp.
	Kort/Middel	Behouden van de supermarkt.
	Middellang/Lang	Realiseren beleefbos

Korte termijn: Binnen één jaar

Middel termijn: Twee tot vijf jaar

Lange termijn: Vijf jaar of langer

Vitale kernen Medemblik 2017

Onderdijk

ACHTERGROND

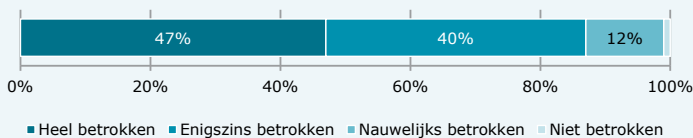
De kernraden zijn – in samenwerking met bewoners en met de gemeente Medemblik – bezig met het opstellen van de kernvisies. Deze kernvisies zijn gericht op het verbeteren van het wonen en leven binnen de kern. Om ook de ervaringen en ideeën van bewoners mee te nemen is een vragenlijst uitgezet in alle kernen van Medemblik. In deze factsheet worden de resultaten Onderdijk beschreven.

In Onderdijk zijn 658 bewoners uitgenodigd om de vragenlijst (schriftelijk of online) in te vullen. Van hen hebben 177 meegedaan aan het onderzoek.* Dit is een respons van 27 procent en voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Daarnaast zijn de resultaten gewogen op leeftijd en geslacht om onder- en oververtegenwoordiging op basis van deze kenmerken te voorkomen.

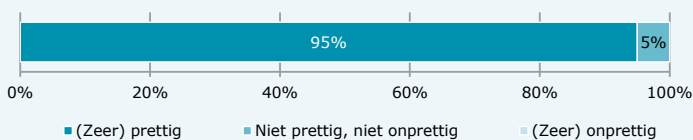

LEEFBAARHEID

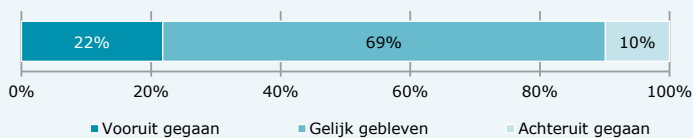
Hoe betrokken voelt u zich bij deze kern?

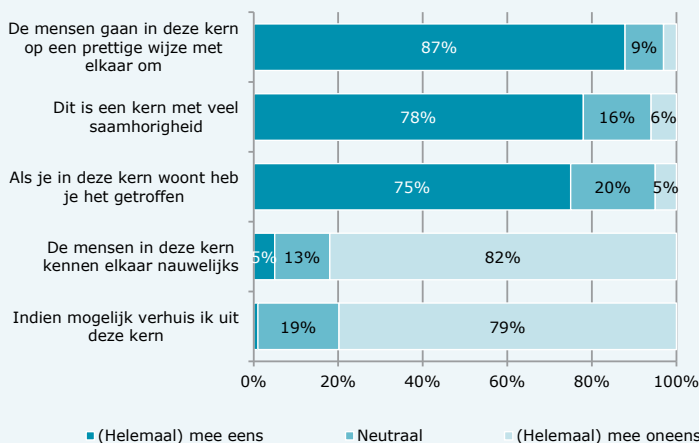
Hoe prettig vindt u uw directe woonomgeving?

Is uw kern het afgelopen jaar vooruit of achteruit gegaan?

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Rapportcijfers voor de woonomgeving

- 7,5** Groenvoorzieningen
- 7,7** Kwaliteit
- 7,6** Sfeer
- 8,0** Uitstraling van de eigen woning
- 7,3** Veiligheid
- 6,7** Verkeersveiligheid

Ideeën en suggesties van bewoners om woonomgeving te verbeteren

- "Vaker de dijk maaien."
- "Voorzieningen voor jongeren."
- "Zorgen voor een betere verbinding met bijvoorbeeld Hoorn, voor een NS-station."
- "Ja, ik zou graag een hondenspeeltoin realiseren. Ik bied mijzelf daarvoor direct aan als vrijwilliger!"
- "Strengere controle op hondenpoep op de stoep en op de speelveldjes."

En verder...

- Inwoners zijn in hun directe woonomgeving vooral positief over de betrokkenheid van bewoners, de natuur en de rust.
- Van de inwoners voelt 15% zich wel eens onveilig in de kern. Dit komt vooral door inbraken, te hard rijdend verkeer en rondwalende personen.

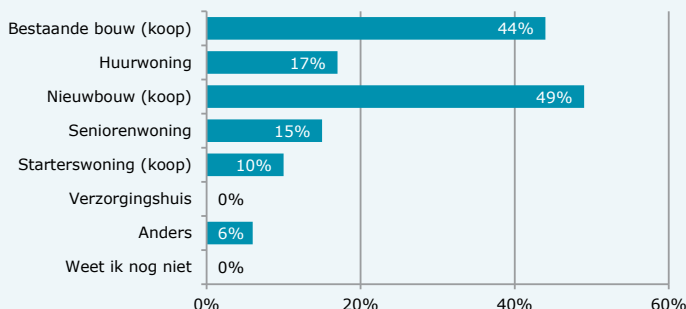
Vitale kernen Medemblik 2017

Onderdijk

WONEN

Inwoners die in de komende vijf jaar (waarschijnlijk) binnen Onderdijk willen verhuizen, verhuizen het liefst naar:**

Verhuisplannen en -mogelijkheden

- **15%** van de inwoners wil (waarschijnlijk) in de komende vijf jaar verhuizen binnen Onderdijk.
- **33%** van de inwoners die willen verhuizen ziet hiervoor zeker mogelijkheden, **59%** ziet beperkte mogelijkheden en **8%** helemaal niet.**
- **62%** van de inwoners geeft aan dat zijn / haar woning geschikt is om tot op hoge leeftijd te bewonen (eventueel met kleine aanpassingen).

VOORZIENINGEN

Inwoners geven een gemiddeld rapportcijfer van **6,4** voor de voorzieningen in hun woonomgeving.

29% van de inwoners mist een belangrijke voorziening in de directe woonomgeving. Hierbij gaat het vooral om openbaar vervoer, een pinautomaat, een bibliotheek en winkels.

Tevredenheid over aanwezigheid voorzieningen in de directe woonomgeving

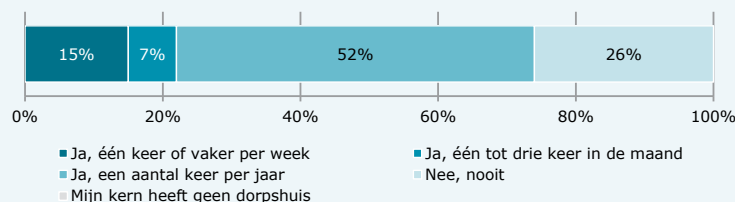
Top 3 meest tevreden

- 79%** Sportvoorzieningen
- 75%** School
- 75%** Speelplaatsen voor kinderen

Top 3 minst tevreden

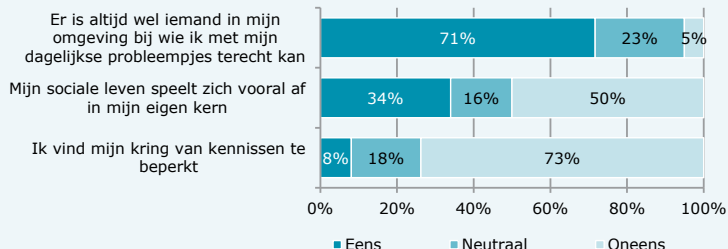
- 55%** Openbaar vervoer
- 29%** Voorzieningen voor honden
- 23%** Uitgaansvoorzieningen

Bezoekt u het dorps huis in uw kern wel eens?

PARTICIPATIE

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

En verder...

- **71%** van de inwoners is betrokken bij een vereniging of club.
- **57%** is op een of andere manier actief als vrijwilliger.
- **23%** is het afgelopen jaar actief geweest in Onderdijk om de leefbaarheid en/of veiligheid te verbeteren (**27%** heeft interesse).
- **54%** heeft het afgelopen jaar deelgenomen aan activiteiten in Onderdijk (**19%** heeft interesse).

